

EPHESOSLU HIPPONAKS

BÜTÜN FRAGMANLAR

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

ÇEVİREN: ALOVA

Genel Yayın: 1767

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyuluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941
Maarif Vekili
Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

**EPHESOSLU HİPPONAKS
BÜTÜN FRAGMANLAR**

**ÇEVİREN
ALOVA**

**© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2009
Sertifika No: 11213**

**EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL**

**GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM**

**DÜZELTİ
ALEV ÖZGÜNER**

**GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI**

1. BASKI TEMMUZ 2009, İSTANBUL

**ISBN 978-9944-88-706-9 (CİLTİLİ)
ISBN 978-9944-88-705-2 (KARTON KAPAKLI)**

**BASKI
KİTAP MATBAACILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
DAVUTPAŞA CADDESİ NO: 123 KAT: 1
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 482 99 10
Sertifika No: 0107-34-007147**

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.

**Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.**

**TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, NO: 144/4 BEYOĞLU 34430 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr**

HASAN
ÂLİ
YÜCEL
KLASİKLER
DİZİSİ

CXVI

EPHESOSLU HİPPONAKS BÜTÜN FRAGMANLAR

ÇEVİREN:
ALOVA

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

Giriş	vii
Hipponaks Üzerine	xi
Iambos Trimetroslar	1
Epoidaslar	47
Trokhaik Tetrametroslar	53
Daktylos Heksametroslar	59
Çeşitli Ölçüler	69
Ekler	75

Giriş

“Hipponaks’ın yaşamı” söz konusu olduğunda, söylenecek sözler, aşağı yukarı aynıdır. İÖ 6. yüzyılın ikinci yarısında Ephesos’ta yaşadı. Kentin tiranlarıyla anlaşamayınca onu Klazomenai’de (günümüzde Urla) oturmaya zorladılar. “Çirkin” dedikleri bir fiziği vardı. Yontucular Bopalos ile Athenis fiziğini abartarak bir yontusunu yaptılar ve halkın önünde sergilediler. Ve de şairden gerekli yanıtı aldılar: Sövgüler, hakaretler, ağır sözlerle donanmış şiirsel bir saldırı. Plinius *Doğal Tarih*’te Hipponaks’tan söz ederken, “Yüzünün çirkinliği dillere destandı,” der. *Suda*’da Pytheas ile Protis oğlu Ephesoslu Hipponaks’ın, tiranlar Athenagoras ve Kommas’ın buyruklarıyla Klazomenai’de oturmaya zorlandığı yazılıdır. Athenaeus ise, Metrodoros’un *Eğitim Sanatı* adlı yapıtında Hipponaks’ın fiziğinden söz ederken, “Yalnızca bodur değil, zayıftı da; ama öylesine kaslıydı ki boş bir yağ fiçisini çok uzaklara fırlatabilirdi,” der. Sözde-Akron, “Bopalos’un kız kardeşiyle evlenmek isteyen Hipponaks çirkinliği yüzünden aşağılandı. Ama halkın görüşüne göre, şu olay gerçeğe daha çok uymaktadır: Asya’da, Klazomenai’de yaşayan ressam Bopalos, halka maskara etmek için şair Hipponaks’ın çok çirkin bir resmini yaptı. Buna kızan şair, ressama öyle dizelerle saldırdı ki, onu kendini asmaya zorladı,” diye yazar. Ne ki Plinius kendini asma olayının doğru olmadığını, Bopalos’un Delos gibi Ege adalarında yontu yapmayı sürdürdüğünü yazar. (Akron, burada Bopalos’u yanlış-

lıkla ressam olarak anar.) Şaire saldıran yontucu, bu arada, yontularının altına dizeler yazdırmayı unutmamış!

*

Octavio Paz, "Bir şairin yaşamöyküsü şiirleridir," der. Hipponaks'tan geriye kalanlar, bilginlerin güçbela çözebildiği, yırtık, örselenmiş, silik papirüslerdeki fragmanlardır. Şairin yaşamı da bizim için onlardır. Ephesoslu Hipponaks; Amorgoslu Semonides ve Paroslu Arkhilokhos ile birlikte üç önemli iambos şairinden biri sayılır. İambos, başlangıçta, Demeter ve Dionysios şenliklerinde söylenen komik, açık saçık, küfürlü sözlerden oluşan şarkılar ve monologlardı. Hipponaks ve öbür şairler bu gelenekten çıkarak, *edebi iambos* denen türü geliştirdiler. Edebi iamboslar yine şenliklerde okunmak üzere yazılmış sert, aşağılayıcı, alaycı, küfürlü metinlerdi. Geleneksel-sözel iamboslarda olduğu gibi, cinsellik her zaman egemendi bu şiirde. West'e göre, "geleneksel iambos ögesi, birinci tekil şahsın cinsel anlatımı söz konusu olduğunda, Hipponaks'ta tam anlamıyla karşılığını bulur. Ama kullandığı ton 7. yüzyıl iambos şairlerinden değişiktir. Onda komik öge çok daha belirgindir. Kendini arbedeye, hırsızlığa, ucuz içkilere vermiş, kaba saba, yoksul bir adam olarak sunar. Gözlediğimiz serüvenler yalnızca erotik değil, aynı zamanda, pikaresk, iğrenç ve gülünçtür. Anlattığı yaşam biçimleri aşağı tabakaya özgü, pespaye bir görüntüyü yansıtır. Hipponaks, büyük olasılıkla, zamanın Ephesos'unda geçerli olan günlük konuşma dilinde yer etmiş yabancı, az kullanılan sözcüklerle kaba bir üslubu birleştirerek şiirinin etkisini artırır. Arkhilokhos'un nasıl can düşmanı Lykame-se'si varsa onun da yontucu Bopalos'u vardır."

Hipponaks'ın bir başka gözde teması *pharmakos* (günah keçisi) ritüelidir. *Pharmakos*'un işkence nesnelerinden incir dallarını şiirlerinde sık sık anar. Ephesoslu şairin dobra tavrı Can Yücel'i, betimlemelerindeki doğalcılığıysa Zola'yı hatırlatır. 128. fragmanda Athenaeus, Polemonos'tan alıntı yaparak, parodinin asıl yaratıcısının Hipponaks olduğunu vurgular. Hipponaks parodilerinde epik şiiri kaynak almıştır.

İambos, yalnızca bir türün adı değil, aynı zamanda, bir ölçü ayağıydı. Bu ayak, birincisi kısa, ikincisi uzun iki heceden oluşuyordu. Hipponaks'ın en önemli buluşu, bu ölçüde değişiklik yaparak, aksak iambos olarak bilinen *kholiam-bos*'u (skazon) kullanmasıdır. Şairin *iambos trimetroslar*'ı genellikle bir *spondeios* ile biter. Bu da şiire aksayan bir nitelik kazandırır. Demetrios *Üslup Üzerine* adlı yapıtında Hipponaks'ın bu buluşunu şöyle açıklar: “Nasıl kopuk kopuk sözler güçlü bir etki yaratırsa, genelde, bu tür bir kompozisyon da aynı etkiyi yaratır, önceden söylediğim gibi. Hipponaks'ın şiiri buna örnektir. Hipponaks düşmanlarını daha iyi aşağılayabilmek için ölçüyü parçaladı, düz deyişten çıkartarak aksattı ve ritmi bozdu, Yani, düşmanlarını daha güçlü bir biçimde aşağılayabilmek için ölçüyü daha uygun bir konuma soktu.” Şairin aynı şiirde birden çok ölçüyü kullandığı da görülür. (35. fragman.)

Hipponaks'ın etkisi, özellikle Helenistik dönem şiiri üzerinde belirleyici oldu. İskenderiyeli Kallimakhos ve Koslu Herodas ondan etkilenen iki önemli şairdir. Herodas'ın bir mimosunda, Metrikhe'nin babasına Hipponaks'ın babası Pytheas'ın adını vermesi, şaire duyduğu gönül borcunun bir simgesidir (bkz. *Suda*.) Ayrıca bir başka mimosunda onun adını doğrudan anar.

Günümüze kalan bunca parçadan ve parçacıktan, bu önemli şairin yaşadığı dönemin alt tabakalarını, lumpen kesimini kapsamlı bir biçimde yansıttığını anlayabiliyoruz. David Mulroy'un belirttiği gibi, “daha çok fragman kalsaydı, Hipponaks modern komik romancıların büyük antik öncüsü olarak, Petronius'un yerini alabilirdi.”

Alova, Şubat 2009

Trimetros: Üç metrik ayaktan oluşan şiir dizesi ya da trimetroslardan oluşan şiir.

HİPPONAKS ÜZERİNE

Şair Hipponaks yatıyor burada
yaklaşma hergelenin tekiysen;
onurluysan, iyi bir soydansen
için rahat otur, uyu uykun geldiyse

(Theokritos, *Epigramlar*)

Sessizce geç yanından mezarın,
uyanmasın amansız yabancıları,
anne babasına bile hırlayan öfkesi
çünkü daha yeni yatıştı Hipponaks'ın.
Dikkat et yine de, ateşli dizeleri
bilir yaralamayı Hades'te bile.

(Tarentumlu Leonidas, *Antologia Palatina*)

Öldükten sonra bile, yığmıyor yaşlı adam
mezarının üstüne asmada büyüyen üzüm salkımlarını;
böğürtlenler yığıyor, soluksuz bırakan yabanarmutları,
yolcuların dudaklarını büzen, susuzluktan
kurumuş boğazlarını. Kim ki geçer Hipponaks'ın
mezarından
dua etsin, düzgün yatırılmış, uyuyor diye.

(Messeneli Alkaios, *Antologia Palatina*)

Ey yabancı, hemen sıvış, dizelerinden dolu yağın
ürkünç mezarından Hipponaks'ın, taze külleri hâlâ
sövüp sayan, boşaltsın diye nefretini Bopalos'a;
olur a, uyandırırısın uyuyan yabanarısını
o ki daha uyutamadı öfkesini Hades'te
fırlatıp sözcüklerini dosdoğru hedefe aksak ölçüsüyle.

(Thessalonikili Philippos, *Antologia Palatina*)

IAMBOS TRİMETROSLAR

1 Iuba Rufinus'ta, Terentius'un Ölçüleri Üzerine Yorum

Ama bir ayağı değişik olan ve bu yüzden adıyla anılmayan (iambos trimetros gibi) aynı uzunlukta bir dize vardır. Çünkü altıncı konumda bir iambos¹ çok, bir spondeios¹ ya da bir trokhaios² olarak kabul edilir ve uzun bir heceyle başlar. Bu özellik şiiri aksatır buna kholiambos (aksak iambos) denir, şöyle ki:

Klazomenai halkı, Bopalos öldürdü...

2 Tzetzes, Khiliads

Hipponaks birinci iambos kitabında Koraksi yününü anar ve kholiambos ölçüsünü kullanır, şöyle ki:

bir Koraksi harmaniyesi giymiş

Koraksi ve Sindiler'in kabileler olduğunu bil³

2a Skholiastes, Rhodoslu Apollonios Üzerine

Hipponaks ilk kitabında Sindi'den söz eder:

Sindi yarığı⁴

3 Tzetzes, Lykophron Üzerine

Orpheus'un Taşlar Üzerine'nin Giriş bölümünde söylediği gibi, Hermes Maia ile Zeus'un oğludur, ... ve Hipponaks iamboslarının birinci kitabında, Bopalos'a karşı şöyle der:

Maia'nın oğlunu hatırlattı, Kyllene⁵ sultanı⁶

3a Tzetzes, Khiliads Üzerine

Kandaules Lidce bir sözcüktür ve “köpek boğan” anlamına gelir. Hipponaks’ın iamboslarının birinci kitabında yazdığı gibi:

Hermes, köpek boğan, Maionialı Kandaules,⁷
hırsızların yoldaşı; gel, bir el ver bana

4 Tzetzes, Homeros Üzerine, İlyada

Hipponaks’ın Bopalos’a karşı iamboslarında açıkça yazdığı gibi, güneşin rahipleri, yani Khryses gibi peygamberler ve bilgeler yürürken defne çelenkleri takarlardı:

Kikon... talihsiz rahip
(defnesiyle birlikte)

4a Hesykhios, Sözlük

*Kikon: Kikon Amythaon'un oğluydu ki:*⁸

hayırlı hiçbir kehanette bulunmaz

5 Tzetzes, Khiliads

Pharmakos eski bir arındırma biçimiydi, şöyle ki: Göksel gazap yüzünden, bir kenti kıtlık, salgın hastalık ya da bir başka yıkım türünden bir felaket vurduğu zaman, yurttaşlar aralarındaki en çirkin adamı, kentin uğursuzluklarını ortadan kaldırmak, arındırmak amacıyla kurban ederlerdi. Kurbanı uygun bir yere koyarlar, eline peynir, arpa çöreği ve kurutulmuş incir verirler ve kamışını yedi kez kurutulmuş bitki soğanları ve yabanınciri dalları ve başka yabanıl bitkilerle kırbaçlarlar, sonunda yabanıl ağaçlardan kestikleri odunların üstünde adamı yakarlar, kentin kötülüklerini kovmak için küllerini denize ve rüzgâra savururlardı, ... bu âdeti en iyi Hipponaks anlatır:

arındırmak kenti ve incir dallarıyla dövölmek

6 Tzetzes sürdürür

Ve iambosların birinci kitabında, bir yerde der ki (Hipponaks):

bir günah keçisi gibi kışın vurup kırbaçlamak onu
incir dallarıyla ve kurutulmuş bitki soğanlarıyla

7 Tzetzes sürdürür

Ve yine bir başka yerde sözcüğü sözcüğüne der ki:

gerekıyor onu bir günah keçisi yapmak

8 Tzetzes sürdürür

ve koymak avucunun içine kuru incirleri
arpa çöreğini, günah keçilerinin yediği

9 Tzetzes sürdürür

nicedir bekliyorlardı onları⁹, ağızları açık,
ellerinde incir dalları, günah keçilerini dövdükleri

10 Tzetzes sürdürür

*Aynı iambos kitabının bir yerinde (Hipponaks)
der ki:*

(böylece? –e kadar?) kurudu açlıktan ve götürüldü
bir günah keçisi gibi, sekiz kez kırbaçlansın diye
erkekliği

12 Tzetzes, *Posthomerika* Üzerine

anası Arete'yi düzen Bopalos. Eğlenerek bu sözlerle
(bu araçlarla?) hazırlanıyor Erythraeliler¹⁰
onun lanet kamışının derisini çekmeye

13 *Athenaeus,*
Bilginler Akşam Yemeğinde

bakraçtan içiyor, çünkü bir kadehi yok
üstüne düşüp paramparça ettiğinden köle

14 *Athenaeus sürdürür*

bir bakraçtan içiyorlardı,
bir o, bir Arete, sağlığa kadeh kaldırıp duruyorlardı

15 Khoeroboskos,
Theodosios'un Kanonları Üzerine

Neden birlikte oturdun Bopalos sefiliyle?¹¹

16 Herodian, *Kuraldışı Sözcükler Üzerine*

bir balıkçıyla sağımda

Arete'ye gittim karanlıkta ve kabul ettim kalmayı¹²

17 *Etymologicum Genuinum*

lambaya¹³ doğru eğilmişti¹⁴ benim için Arete

19 Herodian, *Çekimler Üzerine*

Hangi göbek-kırpıcı¹⁵ yıkayıp kuruladı seni
kıvranıp dururken, kafadan çatlak yaratık?

20 Khoeroboskos, *Hephaestion* Üzerine

Ve yine Hipponaks'ta, birinci iambos kitabında:

pat diye vurmayı düşünüyorum ona bastonumla

21 Khoeroboskos sürdürür

Ve yine aynı şairde:

kamışının üstünde onu gagalamam için
sekiz obol istiyor¹⁶

22 Tzetzes, Ölçüler Üzerine

Hipponaks'ın bir Dorik dizesi:

kadın patlatıyor (adamin) burnuna ve yere seriyor
sümüğü¹⁷

23 Priskianos, Terentius'un Ölçüleri Üzerine

(aynı kitapta Heliodoros'u anarak):

acı veriyor bu adamlar...

24 Erotian, *Hippokrates Üzerine Sözlük*

yapış yapış, kokuşmuş bile...¹⁸

25 Tzetzes, *İlyada Üzerine Yorum*

*Sözcüklerin sırasını değiştirmek (yani tmesis).
Bu, aynı zamanda, İonialıların bir
uygulamasıdır. Hipponaks'ın dediği gibi:*

“Kargışlasın seni Artemis” – “Ve Apollon seni.”

26 Athenaeus,
Bilginler Akşam Yemeğinde

Lysanias'ın¹⁹ iambos şairleri kitabında söz ettiği gibi, der ki Hipponaks:

Ton balığı yerdı içlerinden biri akşamları,
öyle gamsız, tıka basa her gün
ve iştah açan soslar²⁰; yemesi gibi Lampsakoslu²¹
bir hadımın mirasını. Şimdi kazıyor
kayalık yamacını dağın, kıtır kıtır yiyor
ucuz²² incirleri, dişliyor arpa ekmeğini,
yemini kölelerin.

26a Athenaeus,
Bilginler Akşam Yemeğinde

Ve Hipponaks şu dizelerde “gözleme” den söz eder:

yyemiyor artık hatır hutur, yaban tavşanlarıyla
keklikleri,
susam serpemiyor artık gözlemenin üstüne,
batıramıyor artık çiğ börekleri bal peteklerine²³

27 Anonim, *Yunanca Olmayan Sözcükler ve Kural Hataları Üzerine*

Eskiler barbarlara “soloeki” derlerdi. Ve Hipponaks der ki:

eğer soloekiği yakalarlarsa satarlar,
Miletos’a arpa öğütmeye Frigyalılar’ı²⁴

28 Tzetzes, *Antehomerika*

Mimnes, seni faraş kışlı!
bir daha yılan resmi yapayım deme
geminin başından kışına.
Uğursuz bir alamettir çünkü
dümenci için; seni köle oğlu köle,
yılan bir ısıtırırsa tam da incik yerinden!

29a Plotius, *Sözlük*

gurulduyordu (midesi) çorba çömleği gibi

30 Tzetzes, *Ölçüler Üzerine*

Hipponaks'ın gösterdiği gibi, tribrakhys²⁵ ve anapoistos'tan²⁶ söz ediyorum:

düşünmüyorum yalnızca zinacı olarak tutuklandığını
Khioslu Kritias'ın kadınlar meclisinde...

32

Hermes, gözüüm Hermes, Kylleneli Maia'nın oğlu²⁷
yalvarırım sana, tir tir titriyorum soğuktan,
birbirine vuruyor dişlerim...
Bir kaput ver şu Hipponaks'a, bir de harmaniyeye,
sandal ver ona, keçeden mestler
altmış altın ver öbür taraftan²⁸

34 Tzetzes, Lykophron Üzerine

Kışın soğuşundan korunayım diye
daha vermedin bana kalın harmaniyeyi,²⁹
ne de geçirdin ayaklarıma kalın, keçe mestleri
patlamasın diye mayasılarım

36 Tzetzes, *Aristophanes Üzerine, Plutus*

*Aristophanes Plutus'un kör olduğunu söyler;
bunu da Hipponaks'a dayandırır. Çünkü, der
ki Hipponaks:*

Varlık –çünkü köpkördü– hiç³⁰
uğramadı evime ve dedi: “Hipponaks
otuz gümüş mina³¹ veriyorum sana
ve daha başka şeyler.”
Bir korkağın akli var çünkü onda.³²

37 Khoerosboskos, Hephaestion Üzerine

Ve yine aynı şair der ki:

buyruklar verirdi Hipponaks pöstekiye ve taş

38 Tzetzes, Lykophron Üzerine

Zeus, baba Zeus, Olympos tanrılarının sultanı³³
neden altın vermedin bana?..

39 Tzetzes, Ölçüler Üzerine

Ve yine:

Teslim edeceğim acı çeken ruhumu kötü bir sona
tez elden bir kile arpa göndermezsen bana.
Gönder ki iksir yapayım döverek ondan
içeyim deva bulsun diye acı çeken ruhum.

40 Tzetzes, Ölçüler Üzerine

Ve yine:

Ey Malis³⁴, yetiş imdadıma(?) bana düştü çünkü
kaçık bir ustaya sahip olmak;
yalvarırım sana yemeyim dayak mayak

41 *Etymologicum Genuinum*

ve şimdi adam (kadın?) beni güçsüz³⁵
biri kılmakla tehdit ediyor.

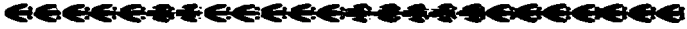
42 Tzetzes, Ölçüler Üzerine

Ve yine:

Var git yoluna Smyrna'ya doğru³⁶, var git
Lidya'dan, geçip Attalos'un³⁷ mezarından,
mezar taşından Gyges'in ve ... sütunundan
ve Tos'un anıtından³⁸, Mytalis'te³⁹ sultan;
salla sonra göbeğini batan güne karşı

43 Khoeroboskos, Hephaestion Üzerine

kutsaldır o ki avlar...

44 Khoeroboskos sürdürür

ve eğer hoşlanırsan, onu ucuza vereceğim sana

47 Tzetzes, *İlyada Üzerine Yorum*

Ve başka yerde:

bekledikten sonra yanı başında onun, beyaz
kaftanlı günün şafağını
saygıyla eğileceksin Phlyesianlar'ın Hermes'i önünde

48 Athenaeus, Bilginler Akşam Yemeğinde

... der ki epik şair Pherenikos: incir ağacı
adını Oksilos'un kızı Syke'den aldı. Çünkü,
Oreius'un oğlu Oksilos kız kardeşi
Hamadryas'la çiftleşti ve ötekilerin yanında
Karya (fındık ağacı), Balanos (ceviz), Kraneia
(kızılcık), Morea (dut), Aegeirus (kavak)
Ptelea (karaağaç), Ampelos (asma) ve
Syke'nin (incir) doğmasına yol açtı ve bunlara
Hamadryad perileri dendi ve pek çok ağaç
adlarını onlardan aldı. Ve bu yüzden,
Hipponaks'ın şöyle dediğini söyler:

kara incir, kız kardeşi asmanın

49 Kırık Çömlek

kötü... hepten Asopodoros'un oğluna⁴⁰

50 Strabon, Coğrafya

*Smyrna Ephesos'u ele geçiren bir Amazon'du;
hem kent halkı, hem de kent adlarını ondan
aldı... Ayrıca, Ephesos'ta bir yere Smyrna
denirdi, Hipponaks'ın dediği gibi:*

adam (kadın) Smyrna'da kentin arkasında yaşadı
Trakheia⁴¹ ile Lepra Akte⁴² arasında

51 Harpokration, On Attika Hatibi Sözlüğü

sonra sıvıyor omurgayı ziftle

52 Skholiastes, Platon Üzerine, Gorgias

Karadrios, yemini yerken dışkısını boşaltan bir kuştur. Sarılık hastalığından çekenler bu kuşa bakarsa, daha kolay iyileşirmiş. Kuşu satanlar bir örtü altında saklarmış, hastalar para vermeden iyileşmesin diye.

adam örtmüş üstünü; yoksa, bir yağmurkuşu mu sattığı?

der Hipponaks.

53 Etymologicum Genuinum

ama tez elden sızlanıp duruyor ona buna

54 *Etymologicum Genuinum*

çığlık atan baykuş, ulağı ve muştucusu ölünün

56 Polluks, *Dağarcık*

*Ve Hipponaks (taze şarabı) tattıkları bir
kıvrık borudan söz eder:*

deliyor kapağı ince bir boruyla⁴³

57 Polluks, *Dağarcık*

Der ki Hipponaks:

bir süzgeçten damlar gibi damlıyorlar⁴⁴

58 Polluks, *Dağarcık*

güllerden yapılmış tatlı bir merhem ve bir buğday
ekmeği⁴⁵

59 Erotian, *Hippokrates'e Sözlük*

Fodes sözcüğünü sıçrayan ateşin yol açtığı yuvarlak kabarcıklar (ve özellikle üşüdükten sonra insanların ateşin başına oturduğu zaman) için kullanırlar.. Ve der ki Hipponaks:

yakmaya son vermiyor kabarcıklarını
mangal kömürü közleriyle

60 Athenaeus, *Bilginler Akşam Yemeğinde*

başımda (başlarında?) bir çelenk eriklerden,
nanelerden

61 *Etymologicum Genuinum*

ayakyolunda bir kymindis⁴⁶ gibi ciyakladı (adam?)

62 *Etymologicum Genuinum*

üstünde çıplak... ve bir şilte

63 Diogenes Laertios, *Filozofların Yaşamı*

*Hipponaks da söz eder ondan (Myson'dan),
der ki:*

ve Myson ki⁴⁷ insanların
en duyarlısı saydı onu Apollon

64 Stobaeus, *Antoloji*

*Hipponaks'tan*⁴⁸:

aylakça geçirme hiçbir zamanı

65 Tzetzes, İlyada Üzerine Yorum

*Yıkanmak için kullanılan suyu denize
döktüler. Çünkü bir kurban için (Poseidon'a
olsun, denize olsun) deniz geçenlerin
uydukları bir âdetti bu. Hipponaks'ın dediği
gibi:*

geminin kıçının tam ucundan döküyorlar sunuyu

66 Tzetzes, İlyada Üzerine Yorum

ve hain bir köpek gibi çiğnemez sonradan parçalara
(?) ayırıp

67 *Etymologicum Genuinum*

... *kalıs şaraptır*⁴⁹

şarap içenler çok az ince söz söyler onlar için

68 Stobaeus, *Antoloji*

Hipponaks'tan:

İki gün görür hayatında kadın
biri evlendiği gün, öbürü öldüğü gün

70 Oxyrhynchus Papirüs
(İS yaklaşık 2. yüzyıl başı)

.... homurdanıyor kadın (homurdanıyorlar?) ...
uyuyan anasının denizkestanesini⁵⁰
yağmalayıp duran şu tanrının cezası herif...
kör..
ve sakat...

-

Athenis...
Ben (onlar) koyuldular...

72 Aynı Papirüs
(Tzetzes, *Homerika* Üzerine)

*Strymon ya da Eioneus ve Terpsikhore oğlu
Rhesus Trakya'da Aeneia kralıydı... Odysseus
ve Diomedes, Homeros'un ve Hipponaks'ın
söylediği gibi, Rhesus'un beyaz taylorını
öldürdüler.*

arabasıyla ve beyaz Trakya taylorıyla
(uyurken yakınında) İlium surlarının
yağmalanıyordu Aeneia sultanı Rhesus...

73 Aynı Papirüs

...kan işedi ve safra sıçtı
ama ben... ve çenemdeki
bütün dişler yerinden fırladı.
Dolanıp duruyorum..
korkuyorum..
(ama?) o...
... pekâlâ...

75 Aynı Papirüs

yosun...
... o ki...
... sonra...
... lokma...
... onun silsilesini soruşturuyorlar..

77 Aynı Papirüs

... Phaeakianlar (?)...
... (Bopalos ?) gibi...
... çıldırmış...
... (geldi ?) öğretmeye...
... nilüfer kökü...

78 Aynı Papirüs⁵¹

... gibi...
... bir tığ ile ve...
... Kikon gibi...
... açık saçık bir dil kullanıyordu ve...
... mangal kömürü korları...
... ve o yanaşmadı...
... yalınlanan ateş (ve sunup) bir çamuka balığı...
... ayında⁵² Kabiri'nin⁵³ mezarına gidiyordu...
... gübre böcekleri...
... ve gidip dut yedi evine ve
... üç kez fışkırttığı özsuyla
... burnundan kırmızıya boyadı bunu⁵⁴...
... otuzbir çekerek...

78a Erotian, *Hippokrates'e Sözlük*

yığınla közü mangal kömürünün

79 70-78. Fragmanların Papirüsü

... sopa yemek...

... bu aptallığın...

... (vuruyor?) çenesine...

... yapılmış balmumundan...⁵⁵

ve sıçtı üstüne...⁵⁶

... altından parıldayan değnek...

... yatak desteğinin yanında...

Ve verir Hermes bir koruma Hipponaks'ın evine...

... köpek hırsızı...

... bir engerek gibi tıslar.

... (düşünüyor Hipponaks gecede?)...

... düşünüp taşındı ve büyücüye...

... küçük (?) bir sinek (gibi?)

ve üç tanıkla gitti hemen

dolandırıcının şarap sattığı yere

gördü ki herifin teki süpürüyor odayı

dikenlerle, süpürge olmadığından.

82 Aynı Papirüs

... Strymon (?)...⁵⁷
... faraş gibi açılan kıcı (?)⁵⁸
... öksürdü ve...⁵⁹
... ay...

84 Aynı Papirüs

... (kadın?) geldi...
... yarpuz...⁶⁰
... ve sordu bana...
... dedi ki...
... ve yok...
... ama...
... yerde...
... ikimiz de çırılçıplak...
... ısırp öpüyorduk (?) birbirimizi...
... bir gözümüz kapılarda...
... yakalanırsak diye çırılçıplak...
... acele ediyordu kadın...
... ve ben düzüyordum onu...
... sıyırıyordu başına kadar
soyar gibi (?) bir sosisi...
... lanetler okuyup Bopalos'a...
... ve birden kadın...
... dinlendik (?) onca uğraştan sonra...
Ben... buruşmuş bir yelkenli gibi.⁶¹

92 Papirüs⁶²

Lidce konuşuyordu kadın “Faskati krolel”⁶³ Arşış’te,
“kıcın senin” ve taşaklarım...
dövüyordu bir incir dalıyla
sanki (bir günah keçisiydim) ...
iyice bağlamıştı beni
çatallı dallarla (?) ...
... kalmıştım iki işkence arasında...
bir yandan incir dalı...
ini iniveriyordu üstüme
(öbür yandan kıcım)
her yana bok saçan...
leş gibi kokuyordu kıcımın deliği.
Üşüştü kokuya elliden çok bokböceği
vızıldayarak, kimi saldırıyor,
kimi pikeye geçiyordu (?)...
kimisi de (dişlerini biliyordu?),
öbürleri de kapıların üstüne düşüyordu...⁶⁴
Cephanelikte⁶⁵⁶⁶

95 Oxyrhynchus Papirüs⁶⁷

... Bopalos...
... Bopalos...
... biri bir yerden...
... biri başka yerden...
... geliyor...
... ilerliyorlar...
... yakalanmış (?)...
... hemen...
... yanı başında...
... Bopalos...

95a Tzetzes, Lykophron Üzerine

böylece, kimisi lanetler yağdırıyordu
kirlenmiş Bopalos'a

102 Oxyrhynchus Papirüs (İS 2. yüzyıl sonu ya da yaklaşık 3. yüzyıl başı)⁶⁸

... gevezelikler (dil dökmeler?)
boğmalar...⁶⁹
... bilgi karşılığı ödül...
başka bir şey yapıyordu...
vurdu boynuna...⁷⁰
... adam...
... boks yapıyorlar...
... şarap sunumuyla ve sakatatıyla
dişi bir yabandomuzunun...
... Lerna'daki yılan...
... ezdi yengeci...
... hırsız...⁷¹
... lanetlemeye...
... Kikon...

103 Aynı Papirüs

... (arkaya çeviriyor?) boynunu...
... Miletos'a...
... adacığın⁷² sınırı (?)...
ve toplandı meclis (?)...
bilmiyor...
... kıyısında denizin...
yengeç...
kız kardeşi kurumun...⁷³
... darıyla beslenmiş homurtucu...⁷⁴

104 Aynı Papirüs⁷⁵

... ters çeviriyor parmaklarını...
... bol bol...
... kıpır kıpır kıpırdanırken o...
... atladım midesinin üstüne...
... bana lanet yağdıracak
kafası kalmasın diye...
... gıcırdatarak dişlerimi...
... çıkardım harmaniyemi...
... silip tertemiz ayaklarımı...
... sürgüledim kapıyı...
... örterek ateşi...
... koku sürdüm burun deliklerime...
... Kroisos'un yaptığı gibi...
... Daskyleion...⁷⁶
... deldim kış deliğini...
verip bir işaret...
... orospu...
... kazıp çıkarıyorlar...
... ada...
... kızarmış yağ kokusunda...
... kırılmış omuzlarıyla...
... tökezleyen ayaklar...
... kayarak, günah keçisinin önünde (?)
Thargelia'dan Pandora'ya⁷⁷ bir çanakta
sunmayı âdet edindiği yedi yapraklı lahanaya⁷⁸
yalvardı...
alın ve kaburgalar...

105 Aynı Papirüs

... Brankhos (kavuşturdu onları?) sağlıklarına⁷⁹

... ve beş stater...

... bir köpeğin...

... baştan çıkardı...⁸⁰

114a Erotian, *Hippokrates Üzerine*

biri yolsun onun kışını (ve yumuşatsın?)

114*b* Eustathius,
Homeros Üzerine, *Odysseia*

genç bir domuzun eti

*EPOİDASLAR*⁸¹

115 Strasburg Papirüsü

... sürüklenirken dalgalarla,
topuz saçlı Trakyalılar Salmydessos'ta⁸²
çırılçıplak bulsun onu kıyıda–
binbir acıya uğrasın orada,
yesin kölelerin ekmeğinden
kaskatı kesilmiş soğuktan.
Deniz yosunu kussun
çıkarken köpüklerin içinden
zangır zangır titresin dişleri
yatarken yüzüstü,
yanı başında çatlayan dalgaların
halsiz düşmüş bir köpek gibi..
Böyle görmek istiyorum onu
yeminini bozan o haini
bir zamanlar arkadaşım olan.

117 Aynı Papirüs

... harmaniye⁸³ ... balık sepeti...
yakın oturma alışkanlığın senin.
Hipponaks... herkesten iyi bilir bunu
Ariphantos da.⁸⁴ Ah, ne kutsaldır,
seni hiç görmemiş kişi, seni hırsız,
seni keçi kokulu (?). Savaş aç şimdi
hamal Aeskhyllides'e. Soyup soğana
çevirdi seni... ortaya çıktı
bütün foyan

118 Oxyrhynchus Papirüs (İS yaklaşık 2. yüzyıl)

- a Hey Sannos, sen ki gösterirsin herkese o saygısız
burnunu⁸⁵,
durduramazsın yemeyi içmeyi,
ödünç ver bu yüzden bana kulağını,
ey... bir öğüt vermek istiyorum sana.
- b gagan senin balıkçılınki gibi açgözlü
- c kolların ve boynun bitmiş tükenmiş;
baksana, ağrı mağrı tutmuyor seni
- d ilk şerit...
- e Kikon⁸⁶ Kodalos'un bir ezgisini
üfleyecek senin için

118a Polluks, *Dağarcık*

Hipponaks'ın iamboslarının ikinci kitabında:

aygıtları var daha yıpranmamış

119 Hephaestion, Ölçüler El kitabı

*Hipponaks'ın şu dizesi iambos tetrametros
kateliktik'e⁸⁷ örnektir:*

bir bâkire olsaydım, hem güzel, hem narin

TROKHAİK TETRAMETROSLAR

120 *Suda*

al şu harmaniyemi, çakacağım gözüne Bopalos'un

121 *Erotian, Hippokrates Üzerine Sözlük*

Hipponaks der ki:

çünkü iki sağ elim var, boşa gitmez yumruklarım

122 Hephaestion, *Ölçüler El Kitabı*

Bir kez daha mahkemeye vermeliyim üçkâğıtçı
Metrotimos'u

123 Strabon, *Coğrafya*

*Yedi Bilge'den biri olan Bias Priene'den geldi.
Şöyle der Hipponaks onun için:*

ve daha iyi bir yargıca sahip olmak Prieneli Bias'tan

124 Sextus Empiricus, Öğretmenlere Karşı

*Derler ki gramer, özellikle, onu öğrenen
ülkeler için geçerlidir. Gene de Lebedialılar
komşularıyla Kamandolos üzerine
tartışıyorlardı ve Gramerci, Hipponaks'tan şu
dizeyi okuyarak günü kazandı:*

ve emmemek Lebedialı kurumuş bir inciri⁸⁸
Kamandolos'tan⁸⁹

125 Strabon, Coğrafya

*ve daha çağdaş şairler bu sanatı kullandılar
Hipponaks'ta olduğu gibi:*

Amathosia buğdayı ve Kıbrıs ekmeği yiyenler

127 Hesykhios, Sözlük

*Kybebe: Tanrıların anası. Lidyalılar ve
Frigyalılarca Aphrodite'yle özdeşleştirilmiştir.
Hipponaks'ın şu sözleriyle karşılaştır:*

ve Zeus'un kızı, Kybebe ve Trakyalı Bendis

Başkalarıysa onu Artemis'le özdeşleştirir.

DAKTYLOS HEKSAMETROSLAR

128 Athenaeus, Bilginler Akşam Yemeğinde

Parodi yazarlarını inceleyen Polemonos, Timaeus'a Söylev'in on ikinci kitabında şöyle der: "Parodi yazarları Boeotus ve Euboeus'un⁹⁰ sözcükleri kullanmada hünerli olduklarını, çünkü sözcüklerin ikili anlamlarıyla oynadıklarını ve kendilerinden önce gelen şairleri geçtiklerini söylemeliyim. Iambos şairi Hipponaks'ın bu türü bulan şair olduğunu söylemek gerekir. Çünkü şöyle der heksametroslarında:

Söyle bana Musa'sı yutan denizin⁹¹
yerli yersiz yiyen Eurymedontiades'in,
ki kazır midesi⁹²; söyle, halkın verdiği
muzır bir oyla ölsün sefil bir biçimde
akıp gitmeyen denizin kıyısında⁹³

129 Anonim Gramerci

nasıl geldi Kypso'ya?

129a *Eustathius, Homeros Üzerine, Odysseia*

... Bir araya gelen Atımalılar, tapınaklarda bile
zar atarlardı. Özellikle, Skiron bölgesinde,
Athena Skiras tapınağında. Hipponaks'ta:

neden itiyorsun beni düzenbazlığa?

144 *Etymologicum Genuinum, Symeonis,
Magnum, Zonaras*

inek gübresinin kız kardeşi

145 Athenaeus, *Bilginler Akşam Yemeğinde*

Ve Hipponaks da der ki :

Ephesoslu bir dişi domuz (gibi?):

147 Eustathius, Homeros Üzerine,
Odyseia

ve Hipponaks der ki :

bu yedi göbek köleden mi özür dileyeceğim?⁹⁴

150 Polluks, *Dağarcık*

Hipponaks sepet örücülerinden birini:

kamış hasır yapımcısı

olarak anar.

155 Herodian, *Genel Vurgulama Üzerine*

Hipponaks'ta:

içti ayakyolunda bir kertenkele gibi

155a Herodian sürdürür

Ve başka yerde:

kertenkele olsun, maymun olsun

155b Herodian sürdürür

hayır, Kadmilos aşkına

166 *Athenaeus, Bilginler Akşam Yemeğinde*

Hipponaks der ki iamboslarında:

mürekkepbalığı yahnisi⁹⁵

167 *Eustathius, Homeros Üzerine,
Odysseia*

incir yiyicinin oğlu

172 Suda

kırlangıçlara karşı bir çare⁹⁶

*Hipponaks'a göre, sarhoş olmalı ilk kırlangıç
görüldüğünde.*

*ÇEŞİTLİ ÖLÇÜLER*⁹⁷

175 Hephaestion, *Ölçüler El Kitabı*

ve tütsülemek birini yanık yağın isiyile

176 Marius Plotius Sacerdos, *Gramer*

... tökezliyor gezginci ayağıyla

177 Marius Plotius Sacerdos, *Gramer*

Kutsal Hermes, (sen ki) bilirsin uyandırmayı uyuyanı

182 Stobaeus, *Antoloji*

*Hipponaks'tan:*⁹⁸

En iyi evlilik duyarlı bir erkek için
almaktır iyi huyunu kadının düğün armağanı olarak;
çünkü tek başına korur evi bu çeyiz.
Ama (ve?) kim ki evlenir berbat bir kadınla...
... bir tiran yerine sevecen bir yoldaşı vardır onun
sonsuz kadehe kadar yürekten bağlı.

183 Khoeroboskos, Hephaestion Üzerine

*İambos... Keleus'un kadın hizmetçisi
İambe'den ya da yaşlı bir kadın olan başka
bir İambe'den türemiş olabilir. Hizmetçi
İambe sürekli olarak bu ölçünün ritmini
yineleyerek ve yas tutan Demeter'i şaka yollu
sözler söyleyerek gülmeye sürüklüyordu.
Öteki İambe'ye gelince; iambos ölçüsünü şair
Hipponaks'ın deniz kenarında yün yıkayan
yaşlı bir kadının yalağa her yün atışında
söylediği sözlerden aldığı söylenebilir:*

gidin buradan bayım, yalağı rahatsız ediyorsunuz

*Söyleneni kavrayan Hipponaks ölçüyü
kadının adından aldı. Ama kimileri bunu
kholiambos için yorumlar:*

rahatsız edeceksiniz yalağı.

EKLER

Notlar

(Bu fragmanların numaralandırılmasında The Loeb Classical Library edisyonu esas alınmıştır.)

- 1 Spondeios: İki uzun heceden oluşan metrik ayak.
- 2 Trokhaïos: Birincisi uzun, ikincisi kısa iki heceden oluşan metrik ayak.
- 3 İskit kabileleri.
- 4 Hesykhios bu iki sözcüğü kadın organıyla açıklar.
- 5 Arkadia'da bir dağ. Hermes'in doğduğu yer.
- 6 "Palmus" Lidce bir sözcüktür ve "kral" anlamına gelir. West'in bulduğu "sultan" sözcüğü dizenin komik tonunu yansıtır.
- 7 Maionialı: Doğu Lidyalı.
- 8 Amythaon bilici Melampous'un oğluydu.
- 9 Kimi uzmanlara göre, şairin düşmanları Bopalos ve Athenis.
- 10 Erythrae: Khios adasının tam karşısında, Anadolu'da yer.
- 11 Belki, Arete.
- 12 Yani, iyi bir belirti.
- 13 Lamba, genellikle erotik sahnelerde geçer.
- 14 Olasılıkla, kadının dizüstü çöktüğü pozisyon.
- 15 Yani, ebe.
- 16 Knox'a göre, bir kadın söz konusu.
- 17 "Ris" zaman zaman "penis" yerine geçer; "iutsa" ise "fitil".
- 18 Olasılıkla, bir ceset.

- 19 İÖ 2. yüzyılda yaşamış, İskenderiyeli bir bilgin.
20 Bu fragmanın West çevirisi değişiktir:
“Ton balığı yerdı içlerinden biri akşamları durmadan,
yanında baharatlı-peynirli kek;
tıpkı, Lampsakoslu bir hadımın yemesi gibi,
miras kalan mülkünü...” (Alova)
21 Lampsakos: Günümüzde Lapseki.
22 Ya da birkaç.
23 Arada boşluk olsun olmasın, çoğu uzman bu fragmanı
26. fragmanın devamı sayar.
24 Genellikle, köleler için kullanılan bir terim.
25 Tribrakhys: Üç kısa heceden oluşan metrik ayak.
26 Anapoistos: İki kısa, bir uzun heceden oluşan metrik
ayak.
27 Bkz. Fr. 3.
28 Yorumlar değişiktir. Belki de en iyi açıklama, “terazinin
öbür kefesi” anlamındadır.
29 Kalın harmaniye Hermes onuruna Pallene oyunlarında
kazanan kişiye verilen ödüldü.
30 Aristophanes’ten sonra, “Plutus’un körlüğü” beylik söz
oldu.
31 Değeri bilinmiyor.
32 Kimi uzmanlara göre, son dize Plutus’un aptalı teki ol-
duğunu vurgular.
33 Bkz. Fr. 3, Not I.
34 Hesykhios Malis Athena’yla özdeşleştirilen bir Lidya
tanrıçası olabilir.
35 “Suknon”, “incir ağacı” anlamına gelir, ama sık sık
“astenes” (zayıf) ve “akreios” (yararsız) yerine de geçer.
36 Şair Anadolu’nun iç-batı kesiminden Smyrna’ya doğru
yolculuk eden bir kimseye yol gösteriyor.
37 Attalos: Kroesus’un babası, kral Alyattes’in kardeşi.
38 Kim olduğu bilinmiyor.
39 Yer bilinmiyor.

- 40 Hipponaks'ın "oros"un (yıl) bir biçimini kullandığı öne sürülebilir.
- 41 Trakheia: Yalçın.
- 42 Lepra Akte: Kabuk Dağ.
- 43 Kimi uzmanlar, bu dizeyi cinsel bir görüntü olarak yorumlarlar (boru: penis; kapak: vajina).
- 44 West'e göre, vajinal salgılamayı anıştıran bir metafor.
- 45 Tedeschi'ye göre, bir reçete içeriği.
- 46 Hangi kuş olduğu bilinmiyor.
- 47 Platon'un Yedi Bilge'den biri saydığı kişi.
- 48 Çoğu editör bu fragmanı Hipponaks'ın saymaz.
- 49 "Kalis", kaynağı belki de Trakya olan, çok etkili bir şaraptı.
- 50 Açıkça, cinsel organ için bir metafor.
- 51 Fragmanın, cinsel iktidarsızlığı gidermek için yapılan bir büyü tedavisini betimlediği anlaşılıyor.
- 52 Taureon kimi İonia kentlerinde geçerli olan bir ayın adıydı.
- 53 Özellikle, Samothrake, Lemnos ve Miletos'ta tapılan ve nitelikleri az çok Dioskuri'yi andıran tanrılar.
- 54 Olasılıkla, penisten söz ediliyor.
- 55 Olasılıkla, burada bir metafor olarak kullanılıyor. Yani, korkaklar "balmumundan" yapılmış.
- 56 Yani, korkudan.
- 57 Burada, anüs Strymon ırmağıyla kıyaslanıyor olabilir.
- 58 Hesykhios'un yaptığı bir başka tanımlama, "orospular için boyunduruk"tur.
- 59 Hesykhios "saron"u şehvet düşkünü ya da "kadınlık organı" olarak tanımlıyor.
- 60 Olasılıkla, pubik bölge için bir metafor.
- 61 Olasılıkla, penisle ilgili bir imge.
- 62 Lidyalı bir kadın Hipponaks'ı (iktidarsızlığından?) incir dallarıyla dövüyor ve anüsüne bir şey sokarak dışkısını boşalttırıyor.

- 63 Yunan alfabesinde Lidce'ye bir gönderme.
64 Belki de bokböcekleri gövdenin üç bölümüne saldırıyor.
65 West'in çevirisi.
66 Kimi fragmanlarda olduğu gibi, bu fragmanın West ve Mulroy çevirileri yer yer değişiktir:
"Lidce konuşuyor: 'Faskat İlkrol!'
Arşış'te, 'Kaldır kıcını...'
aşağıya çekiyordu taşagımı yama yerinden,
incir dâlıyla dövüyordu beni,
bir günah keçisi gibi ceza tahtasına bağlanmış..."
(West) (Alova)
67 Metinden, değişik kişilerin Bopalos'a bir tür zarar vermek istedikleri anlaşıyor.
68 Burada, Herakles'in kimi işleriyle bir bağlantı olduğu görülüyor.
69 Nemea aslanı?
70 Geryon?
71 Kerberos?
72 Belki de Miletos açıklarında küçük Lade adası.
73 Lobel, "marilen" in "mangal kömürü közleri" olduğunu öne sürer.
74 Yansımalı bir söz.
75 Bu dizelerde birden çok şiir olduğu öne sürülebilir.
76 Anadolu'da aynı adı taşıyan birden çok kent vardı. Burada geçen kent, belki de, Bithynia'daki yerleşim yeridir.
77 Olasılıkla, burada Yeryüzü Tanrıçası olarak kullanılmış.
78 "Lahana aşkına" yemin etme komik şairlerde rastlanan bir özelliktir.
79 Bilici Brankhos'un Didyma'daki Apollon tapınağını kurduğu ve Miletos halkını salgın bir hastalıktan kurtardığı söylenir.
80 Bkz. Arkhilokhos, Fr. 209.
81 Epoidas: Uzun dizeyi kısa dizenin izlediği, lirik bir şiir formu.

- 82 Salmydessos: Karadeniz'in güneybatısında bir kent. Günümüzde Midye (Kıyıköy). Bu fragmanın West çevirisi yer yer değişiktir:
"Kaskatı bulsunlar soğuktan,
köpüklerin getirdiği yosunlar,
balçıkla örtülmüş üstü;
dişleri zangır zangır,
halsizlikten kuma serilmiş bir köpek gibi
tam yanı başında suyun
altında çatlaman dalgaların." (Alova)
- 83 Belki de 8. dizedeki hırsız tarafından çalınan.
- 84 Hırsızdan çok, Hipponaks'ın bir arkadaşı olduğu anlaşıyor.
- 85 Belki de penisi.
- 86 4, 4a ve 78 numaralı fragmanlara bakınız. Olasılıkla, hem ezgi, hem de enstrümanı düşük kalitede çalış.
- 87 Kateliktik: Son metrik ayağı eksik şiir.
- 88 Kuru incir: olasılıkla, vajina anlamında.
- 89 Bu yer bilinmiyor. Olasılıkla, Teos ile Kolophon arasındaki Lebedos yöresinde.
- 90 Syrakusaili Boetos ile Paroslu Euboeus: İÖ 4. yüzyıl yazarları.
- 91 Sözcüğü sözcüğüne: "Deniz – Kharybdis". Yani, içki içişi karanlık suları emip yutan ünlü girdapla karşılaştırılıyor.
- 92 Tam çevirisi, "midedeki bıçak"; yani, midesi bıçak işlevi görenin ekmeği kesmesine gerek yok, anlamında.
- 93 Hipponaks, olasılıkla, burada pharmakos ritüeline gönderme yapıyor.
- 94 Bu dize Herodas 5. 74'te yer aldığından, kimi yorumcular Hipponaks'ın kabul etmez.
- 95 Athenaeus'a göre, Erasistratos'un "üposfagma" tanımı, pişmiş et, kan, bal, peynir, tuz, kimyon ve sirkenin bir karışımıdır.

- 96 Belki de, kırlangıcın görülmesi talihsizliği uzaklaştırdığından.
- 97 Bu fragmanlar Hipponaks ölçülerinin örnekleri olarak bilinir. Ama Yunanca olarak zikredilenler kesinlikle Hipponaks'tan yapılan alıntılar olmayabilir. Çünkü 175-181.1 arasındaki fragmanlar West'in kimi kaynaklardan çıkardığı ölçü şemalarından türetilmiştir.
- 98 Bütün yorumcular bu dizelerin Hipponaks'ın olmadığını öne sürer.

Kaynakça

Degani, E., *Hipponactis Testimonia et Fragmenta* (Leipzig, 1991)

Gerber, Douglas E., *Greek Iambic Poetry (From the Seventh to The Fifth Centuries BC)* (Loeb Classical Library, Harvard University Press, London, 1999)

Mason, O., *Les fragments du poète Hipponax. Edition critique et commentée*, (Paris, 1962)

West, M. L., *Iambi et Elegi Graeci* (Oxford, 1989, 1992)

Ephesoslu Hipponaks: İÖ 6 yüzyılın ikinci yarısında Ephesos'ta yaşamıştır. Amorgoslu Semonides ve Paroslu Arkhilokhos ile birlikte üç önemli iambos şairinden biri sayılır. Şairden geriye kalanlar, güçlükle çözülebilen, yırtık, silik papirüslerdeki fragmanlardır. Bunlar şenliklerde okunmak üzere yazılmış sert, aşağılayıcı, alaycı, küfürlü metinlerdir. Hipponaks'ın özellikle Hellenistik dönem şiiri üzerinde belirgin bir etkisi olmuştur.

Alova (1952): Şiirleri ve çevirileriyle tanınan Alova'nın ilk kitabı En Son Çıkan Şarkılar 1980'de yayımlandı. Bunu Giz Dökümü, Bitik Kent ve Tensemeler izledi.

Catullus, Iuvenalis gibi klasik şairlerin yanı sıra Lorca, Kavafis, Herbert ve Guillevis'in şiirlerini Türkçeye çevirdi. Seferis'in Bir Şairin Günlüğü adlı eserinin çevirisiyle Dünya Çeviri Ödülü'nü kazandı.

1996 yılında Cemal Süreya Şiir Ödülü'ne, 2002 yılında Nazım Hikmet Şiir Ödülü'ne, 2009 yılında Necatigil Şiir Ödülü'ne layık görüldü.

9 789944 887052

KDV dahil fiyatı
12 TL